

Vänsterpartiet

Förslag till yttrande i ärende nr. 7 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, sammanträde 2023-09-01; *Remiss från Justitiedepartementet om kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd (SOU 2023:25).*

Vänsterpartiet anser att det är viktigt att nyanlända får goda möjligheter att snabbt lära sig svenska. Det bör ske genom att förbättra språkundervisningen och att SFI, svenska för invandrare behöver få mer resurser. Det saknas däremot belägg för att språk- eller samhällskunskapskrav för permanent uppehållstillstånd skulle gynna integrationen eller leda till att människor lär sig språket snabbare.

Utredningen har inte kunnat visa att förslaget om krav på svenska och samhällskunskap för permanent kommer att främja ett inkluderande samhälle. Språkkrav ökar bara klyftorna genom att de som har goda förutsättningar att lära sig svenska gynnas och de som har sämre förutsättningar oftare hamnar utanför samhället. Om förslaget skulle genomföras riskerar det att utestänga grupper, att diskriminera kvinnor, att försvåra för unga och äldre och gör det mycket svårt för människor från länder med kort eller bristfällig skolgång. Det innebär att införandet av språk- och samhällskunskapstester kan komma att försena den sökandes etablering på arbetsmarknaden och i det svenska samhället.

I betänkandet redovisas inte några studier som mäter den direkta effekten av införande av språktester för migranternas motivation att lära sig språk. Utredningen understryker snarare att motivation är en så komplex företeelse att det är svårt att mäta på språkinläring. Tvärtom framgår bland annat följande.

”De forskare som har undersökt språkkrav i olika länder påpekar att språkkraven fyller en symbolisk roll, snarare än en funktionell, dvs. att nivån på de krav man ställer generellt sett inte kan motiveras på vetenskaplig grund, utan snarare återspeglar temperaturen i landets invandringsdebatt.” (s. 149).

Vidare redogör utredningen för en utländsk studie som undersökt migranternas sociala integration, vilken visade att respondenterna ansåg att känslan av delaktighet i samhället hängde ihop med en tolerant och välkomnande atmosfär, snarare än kunskaper om landet (s. 151).

Givetvis är det svenska språket av stor betydelse för den som bor och arbetar i Sverige men förslaget riskerar att öka kompetensflykten och skada svensk konkurrens. Sverige har även i framtiden behov av att kunna attrahera människor från andra länder att komma till Sverige och arbeta, bidra till verksamheters utveckling och bosätta sig här i landet. Många företag har idag engelska som arbetspråk och att införa språktester för permanent uppehållstillstånd kommer att minska svensk

attraktionskraft. Forskning visar dessutom att högre krav på språkkunskaper inte leder till bättre integration. Tvärtom finns en stor risk att effekten blir en större exkludering och diskriminering av redan utsatta grupper.

Med anledning av ovan yrkar Vänsterpartiet att Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden avstyrker förslaget om krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap som grund för permanent uppehållstillstånd.

Malmö, 2023-08-31

Kristian Månsson

Ana Süssner Rubin

Med instämmande av:
Ellen Cederblad Arnesson